

21 februari 2016

'Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'

Bijbellezingen: Lukas 23, 33-34a en Handelingen 7, 54-60

Jezus en Stefanus

Het levenseinde van Stefanus lijkt heel erg op het levenseinde van de Heere Jezus:

→ Stefanus werd ook ter dood gebracht, omdat hij namens zijn Zender (de Heere Jezus) tot zijn volksgenoten sprak.

→ Stefanus bad in zijn sterven evenals Jezus: 'Heere, ontvang mijn geest' (Jezus: 'Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest').

→ Stefanus bad voor degenen die hem doodden: 'Heere, reken hen deze zonde niet toe. (Jezus: 'Vader, vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen')

Ook tot ons komt de opdracht om onze Redder, die wij vandaag in het Avondmaal hebben mogen ontmoeten, in deze week te volgen. Wij mochten in het Avondmaal één zijn met Hem... één in Zijn sterven en één in Zijn opstaan... maar die eenheid met Hem moet ook morgen, en overmorgen gestalte krijgen in ons leven.

... 'want zij weten niet wat zij doen'.

Wisten de joden echt niet wat zij deden? Waren zij 'verminderd toerekeningsvatbaar'? Konden zij er niets aan doen, omdat dit Gods plan nu eenmaal was om de wereld te redden? Volgens mij is iets anders hier het geval. Ik moet denken aan schooljongens die elkaar voor de meester of de juffrouw verdedigen wanneer zij per ongeluk iets kapot hebben gemaakt: 'hij kon er echt niets aan doen hoor, meester!' Waarom zegt zo'n jongen dat? Omdat hij niet wil dat zijn vriend straf krijgt. Zijn vriend gaat hem aan het hart! Hij wil er alles aan doen om ervoor te zorgen dat zijn vriend geen straf krijgt. ... Zo zie ik Jezus in die vreselijke pijn die Hij ervoer tot Zijn Vader roepen... roepen, omdat die schreeuwende en lachende mensen rondom het kruis Hem aan het hart gaan. Hij staat voor hen in. Hij pleit voor hen. Hij is hun Pleitbezorger, terwijl zij Hem kruisigen. Lachende vijanden waarvoor Jezus instaat. Jezus staat voor hen in, als zijnde Zijn vrienden.

'Want zij weten niet wat zij doen...' Dat ontslaat hun niet van hun schuld. Nee, hun verlorenheid wordt daardoor eigenlijk alleen nog maar dieper. Het probleem van de zonde wordt daardoor alleen nog maar sterker: wij mensen doen niet alleen verkeerd... wij weten het vaak ook niet eens! Wij zitten zo vast... wij zien het soms niet eens meer... voelen het soms niet eens meer... zijn er soms haast aan gewend geraakt... Het probleem van de zonde is niet alleen de schuld, maar ook de vervreemding. Zo vervreemd van God..., losgeraakt... afgestompt...

'Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen'. In dit gebed van de Heere Jezus proef ik de diepte mijn eigen zonden... zonden die ik maar al te goed van mijzelf herken... maar u en ik worden ook

bepaald bij al die gedachten, gevoelens, woorden en daden die wij niet eens opmerken als zijnde zonde... 'Zij weten niet wat zij doen.' Die joden toen niet. En ik nu niet. U en ik worden geconfronteerd met de diepte van de vervreemding die er is ontstaan tussen God en Gods bedoelingen met ons leven... en onszelf.

Maar wat een geweldig gebed van de Heere Jezus! Jezus bidt ook voor al de zonden, ook voor de zonden die wij niet bij onszelf opmerkten... zonden die u niet eens bij uzelf zag... zonden die wij in onze onwetendheid niet eens hebben beleden... Ook daarvoor is verzoening gedaan. Ook daarvoor heb ik vandaag Avondmaal mogen vieren. Wat een zekerheid is dat, wanneer je soms zo twijfelt aan de zuiverheid van je gedachten, je woorden, je gevoelens! Inderdaad: wij doen veel meer zonden, dan wijzelf weten. Maar er is voor ons gepleit! 'Vergeef het hun Vader, want zij weten niet wat zij doen'.

En zou de hemelse Vader het gebed van Zijn Zoon niet verhoren...?

Tijdens Zijn sterven aan het kruis stond Jezus in voor Zijn vijanden. Hij was hun Pleitbezorger, hun Advocaat bij God. Dat instaan voor de ander, dat verlangen naar vergeving voor de ander, zien wij nu ook bij Stefanus in het einde van zijn leven terug. Zijn verlangen naar de vergeving voor degenen die hem stenigden. Instaan voor zijn moordenaars: 'Heere, reken hen deze zonde niet toe!' *En dat is de houding die Jezus ook van u en mij vraagt, in onze omgang met diegenen die ons pijn doen.*

Twee gevaren rondom het bidden om vergeving voor de ander

Instaan voor de ander. Zoals Jezus en Stefanus bidden om vergeving voor de ander. Soms is dat makkelijker gezegd, dan gedaan... Ik wil daarom eerst een tweetal dingen hierover zeggen. Want er kan ook heel veel misgaan, als het gaat om het vergeven van anderen, of zoals wij hier bij Jezus en Stefanus zien, als het gaat om bidden om vergeving voor anderen.

Ten eerste moeten wij niet al te snel in de kerk praten over vergeving. Het kwaad moet niet toegedekt worden en gelijk vergeven worden. Het kwaad moet boven tafel komen (zie: Lukas 17:3). En: de ander moet eerst tot inkeer komen (zie: Lukas 17:3). Pas dan kan er sprake zijn van vergeving.

Jezus bad wel om vergeving voor Zijn vijanden. En Stefanus bad ook om vergeving voor zijn moordenaars. Maar zij hielden het kwaad dat de ander hen aandeed niet onder tafel. Jezus zei: 'zij weten niet wat zij doen'. Zo erg was het blijkbaar dat zij niet eens wisten wat zij deden! En Stefanus riep het uit: 'reken hen deze zonde niet toe!' Het was zonde. En het moest als zonde worden benoemd. Niet vergeven zonder het kwaad te benoemen.

Een gemeente is geroepen om elkaar te vergeven. Wij zijn geroepen om een ander te vergeven. Maar vergeven betekent niet: wonden toedekken. Nee – zo zal elke dokter vertellen – eerst moet die wond open..., eerst moet de ongerechtigheid eruit!... en pas dan kan een wond genezen en verdwijnen.

Wat zie je soms in families en in gemeenten helaas vaak dat wonden onderhuids door blijven etteren... dat

er niet meer over wordt gesproken... men is bang voor alles wat eruit zal komen aan ongerechtigheid... maar wat zijn daardoor veel slachtoffers voor het leven getekend... ja, ook daders krijgen hierdoor geen herstel (bekering). Bij alle gelegenheden, feestelijke gelegenheden of niet, wordt die onderhuidse ontsteking weer gevoeld. Het geneest niet..., het geneest nooit..., want het is niet open geweest.

Maar – en dat is het tweede dat ik wil zeggen - soms gaat dat niet. Soms kan je het kwaad gewoonweg niet onder woorden brengen en benoemen. Soms kan je de ander niet bereiken. En soms heb je het kwaad misschien wel aangekaart, het benoemd..., maar wordt er niet op gereageerd. Gaat het allemaal gewoon verder, alsof er niets gebeurd is. Misschien is er even 'sorry' gezegd, maar verder niet... Wat moet je dan? Toch bidden om vergeving voor die ander?

Ik denk dat wij onderscheid moeten maken tussen kleine en grote kwesties. In kleine kwesties, zouden wij best eens wat meer vergevingsgezind kunnen zijn. Ook christen staan soms wel erg op hun strepen... en vinden het soms wel heel moeilijk om onrecht te ondergaan. En dat, terwijl hun Redder zoveel onrecht heeft ondergaan! Misschien past ons soms wel wat meer vergevingsgezindheid en bereidheid om onrecht te ondergaan!

Maar in grote kwesties moeten wij voorzichtiger zijn met woorden als 'vergeven' en 'voor de ander bidden'. Als slachtoffer van ingrijpende dingen die je zijn aangedaan kan je soms psychisch zo in de knoop geraakt zijn, dat het woord 'vergeving' niet op zijn plaats is en dat je niet moet willen bidden voor die ander. Want je zit als slachtoffer soms diep in een moeras. Je voelt geen grond onder de voeten en dreigt bij elke beweging steeds dieper te zakken. Dieper te zakken in het moeras van vragen, van woede, boos zijn op jezelf en boos zijn op de ander. Je bent bang voor de toekomst. Je wilt praten, maar durft niet. Je voelt jezelf schuldig. Je voelt je bedrogen. Je raakt je eigenwaarde kwijt. Je zelfvertrouwen. En je probeert met al je overpeinzingen de ander te sparen en soms de schuld bij jezelf te leggen. Je voelt je misschien wel extra schuldig omdat je als christen zo met datgene bezig bent wat de ander je heeft aangedaan en dat je niet eens kan en wil vergeven... Nu, in zo'n moeras past het niet om over 'vergeving' te spreken. Je moet eerst uit het moeras zien te komen... eerst grond onder de voeten te krijgen... en dan kunnen wij misschien, ooit eens... ik hoop het!... met elkaar bidden om vergeving voor die ander.

Bidden om vergeving voor de ander

Maar dan blijft het voorbeeld van Stefanus natuurlijk wel staan... Hoe prachtig is het dat hij wel zijn Meester volgde door voor zijn moordenaars te bidden: 'reken hun deze zonde niet toe!'

Wat zou er allemaal door zijn hoofd en door zijn hart heengegaan zijn hè? Hij moet toch ook ontzettend woedend zijn geweest? Hij moet toch ook vreselijke pijn, lichamelijk en niet-lichamelijk hebben gevoeld? Ik lees er niets van. Ja, hij had het misschien wel, maar Lukas vertelt ons iets anders over hem: Stefanus was vol van de Heilige Geest en hield zijn ogen naar de

hemel gericht... en terwijl Stefanus zijn ogen naar de hemel had gericht, zag de heerlijkheid van God en Jezus, staande aan de rechterhand van God. Stefanus keek omhoog. Naar God. Naar Jezus. Naar Jezus Die stond aan de rechterhand van God. Jezus stond. Hij zat dus niet, maar Hij stond. Waarom? Mag ik een mogelijke verklaring geven? Jezus stond daar in de hemel als Pleitbezorger... als Advocaat voor de hemelse troon... om voor Stefanus te bidden, te pleiten.

Jezus bidt, Hij pleit voor ons mensen. Hij pleit voor de lachende vijanden rondom het kruis. Hij pleit voor Zijn stervende dienstknecht Stefanus. Hij bidt, Hij pleit ook voor u, waar u op dit moment ook in uw leven staat. Als u en ik zoals Stefanus zo naar deze biddende en pleitende Jezus blijven kijken... alleen als wij dat beeld vasthouden... Jezus Die voor ons bidt aan het kruis... Jezus Die voor ons pleit in de hemel... Hij blijft alsmaar voor ons bidden, voor ons pleiten... om vergeving voor onze zonden... ook voor al die zonden die wij niet eens beseffen... Als wij dat voor ons zien en in ons hart sluiten, dan kunnen wij ook voor die ander bidden.

Stefanus sterft... maar hij sterft vol van Jezus. Hij knielt. Hij stort dus niet in, of probeert weg te rennen. Nee, terwijl de stenen hem raken, knielt hij neer en bidt. Stefanus was geen speelbal van het geweld, van de woede, van de pijn..., nee, hij was vol van de heilige Geest. Zo wil blijkbaar de heilige Geest in ons mensen werken. Zo kan de Heilige Geest in ons werken, onze ogen gericht houdend op de biddende Heere Jezus.

En als u nu op dit moment niets te vergeven hebt?. Wat moet u dan met deze geschiedenis? Wachten tot zich zo'n moment voordoet? Nu, ik leer hier door Jezus... en ook door Stefanus... echt de ander te zien en liefde voor de ander op te vatten. Ik leer dat het in mijn dagelijkse leven niet om mijzelf draait. Ik hoef niet altijd voor mijzelf op te willen komen... mijn gelijk te behalen... mijn rechten op te eisen... Wij christenen verschillen soms in bedroevend weinig opzichten van anderen. Ik leer door de Heere Jezus.. en ook door Stefanus... ik leer die ander te zien. Voor die ander te bidden. Die ander in zijn of haar onwetendheid misschien. Te bidden om zijn of haar heil, om vergeving en verzoening bij God.

Ik hoop dat u door het Avondmaal weer helemaal gericht bent op de Heere Jezus. Dat U Zijn liefde... en Zijn roep om vergeving voor u in uw hart heeft gesloten. Dat u beseft dat Hij daar ook voor u bad. Als u dat in uw hart heeft gesloten vandaag, neem dan Jezus' gebedswoorden over. Om in alle geweld en herrie om je heen... je ogen naar de hemel gericht houden... te knielen... en te bidden voor die ander.

ds. E.G. (Eddy) de Kruijff
tel. 010 210 89 71
dekruijff@live.nl